

Uangalizi wa Mazingira na Kijamii (ESDD) Kwa ajili ya mradi mdogo wa kusaidia kushughulikia hasara za baada ya mavuno kwa nafaka katika mikoa nane (8) iliyochaguliwa ya Tanzania ili kuboresha usalama wa chakula kupitia Shirika la Hifadhi ya Chakula la Taifa (NFRA) ambayo ni Mikoa ya Manyara, Njombe, Songwe, Ruvuma, Shinyanga, Katavi, Rukwa na Dodoma.

Sehemu ya I: TAARIFA ZA UJUMLA		
Jina la Mteja/Customer: SHIRIKA LA HIFADHI YA CHAKULA LA TAIFA	Namba ya Mteja/Customer:	Sekta: Kilimo – Uhifadhi wa Mazao
Mahali pa Mradi: SHIRIKA LA HIFADHI YA CHAKULA LA TAIFA S.L.P 1050, Eneo la Viwanda la Kizota, Dodoma - Tanzania	Mawasiliano: Simu: +255 (0) 26 2963953 / +255 (0) 26 2963950 Barua pepe: info@nfra.go.tz Tovuti: https://www.nfra.go.tz/	Aina ya Kifaa na Kiasi Kilichothibitishwa: Jumla ya Dhima: Mali ya Kazi – kununua nafaka. TZS 60,000,000,000 (Bilioni 60 za TZS) sawa na USD 22.64 Milioni (1USD = TZS 2,650 /=-).
Tawi: Tawi la Kambarage Premier Segemeti ya Mteja: Mashirika	Meneja Mdhamini/Meneja wa Tawi/Meneja wa Biashara/Meneja wa Akaunti: Hosea Mwakyoma	
Iliyotayarishwa/Imesasishwa na: Joseph ISHIMWE Tarehe: 26 Novemba 2024 Tasasisho la Mwisho: 17 Januari 2025		

Maelezo Fupi ya Mradi:

Shirika la Hifadhi ya Chakula la Taifa (NFRA) ni jukwaa la usalama wa chakula la kitaifa, lenye lengo kuu la kulinda nchi dhidi ya upungufu wa chakula ili kudumisha kiwango bora cha hifadhi ya chakula cha kitaifa kushughulikia upungufu wa chakula wa ndani na kukabiliana na mahitaji ya dharura ya chakula mara moja, hivyo kuongeza usalama wa chakula wa nchi. Uendeshaji wake unahusisha ununuzi wa nafaka wakati wa msimu wa mavuno kutoka kwa maeneo yenye uzalishaji wa ziada na kuziweka kwenye maghala ya hifadhi ya chakula ya kitaifa. Nafaka, hasa mahindi, zilizohifadhiwa katika maghala ya kitaifa husambazwa kulingana na vipaumbele vya kitaifa wakati wa upungufu mkubwa wa chakula. Kawaida, katika miaka ambayo nchi inapata ziada ya nafaka, Shirika linanunua ziada kutoka kwa wakulima na kuziweka katika vituo vyao. Kifaa cha mkopo kilichohitajika kitatumika kununua nafaka kutoka kwa wakulima ambao kwa kawaida wanakosa vifaa vya kutosha na vya kutosha kuhifadhi mavuno yao.

Shirika kwa kawaida hununua nafaka katika maeneo yenye uzalishaji wa ziada, na maeneo mengi ya uzalishaji huu yapo katika mikoa ya Milima ya Kusini inayojumuisha Ruvuma, Njombe, Songwe, Iringa, Mbeya, Rukwa, na Katavi. Ili kuimarisha ustahimilivu wa chakula, shirika linanunua nafaka kwa kiasi kidogo katika maeneo yenye upungufu wa chakula. NFRA hununua nafaka kupitia vituo vyao vya ununuzi, mawakala, zabuni/ingizo, vikundi/vyama vya wakulima (ikiwemo Vyama vya Ushirika vya Masoko ya Kilimo (AMCOS) na Vyama vya Ushirika vya Akiba na Mikopo (SACCOS)). Katika msimu huu wa mavuno wa 2024/25, Shirika linapanga kununua takriban tani milioni 700 za nafaka kwa ajili ya hifadhi ili kuepuka hasara za baada ya mavuno na kuimarisha usalama wa chakula wa nchi.

Kifaa hiki na kiasi ambacho NFRA inakiomba kitachukuliwa kutoka kwa mapato ya GCF na kitatumika pekee kwa ununuzi wa nafaka kutoka kwa wakulima. Fedha katika kifaa hiki hazitatumika kujenga au kupanua vituo vya hifadhi vipya na/au kupanua meli ya usafiri iliyopo kwani kuna vituo vya hifadhi vinavyohusiana na shughuli ambazo benki imeona ni vyema kuthibitisha upatikanaji wa vyeti vya EIA ili kuthibitisha utekelezaji wa sheria za kitaifa na kuthibitisha asili, wigo, na, maeneo ya vituo vya hifadhi ambavyo vinachukuliwa kama vifaa vinavyohusiana, na vyeti vinavyotoa masharti yaliyoainishwa na Baraza la Usimamizi wa Mazingira la Taifa (NEMC) kwa NFRA ili, miongoni mwa masharti mengine, kuzingatia utekelezaji wa mifumo ya kitaifa, hatari na athari za E&S, mipango ya kupunguza athari, uwezo wa shirika la E&S na usimamizi, maandalizi ya dharura, na mpango wa majibu, ufuatiliaji na utoaji taarifa. Vyeti vinahusiana na mikoa 8 ambayo NFRA inataka kununua na kuhifadhi nafaka kutoka kwa mapato ya GCF, yaani, Manyara, Katavi, Songwe, Shinyanga, Ruvuma, Dodoma, Njombe, na Rukwa, na kulingana na Ripoti za ESIA za vituo hivi vya hifadhi, vituo vyote vya hifadhi viko katika maeneo ya viwanda na na taarifa za msingi zilizolingizwa katika ripoti.

		Ndio/Hapana/Haitumi ki	Taarifa Zaidi
Orodha ya Kutengwa	Je, shughuli hii inajiunga na Orodha ya Utoaji wa Fedha? Angalia kiambatisho cha 1 cha TARATIBU ZA UENDESHAJI WA Mazingira na Jamii - Kama Ndiyo, kataa ombi Kama Hapana – Endelea na mchakato katika Sehemu ya II hadi Sehemu ya III	HAPANA	Shughuli hizi haziko katika orodha ya utoaji wa fedha, ikimaanisha kwamba zinaweza kufadhiliwa kwa kutumia Fedha za GCF.

SEHEMU YA II: PROSESI YA KATEGORIZESHENI YA HATARI ZA MAZINGIRA NA KIJAMII:

SEKSHENI YA 1:

Kategorishaji la E&S kulingana na Sheria na Kanuni za Kitaifa:

Shughuli za mradi zinang'amulia katika aina ya C kama ilivyobainishwa katika Sheria ya Usimamizi wa Mazingira (CAP. 191) katika Kanuni za Usimamizi wa Mazingira (Tathmini ya Athari za Mazingira na Ukaguzi) (Marekebisho) ya mwaka 2018, kwani inahusisha Hifadhi ya Baada ya Mavuno kwa mazao ya nafaka ambayo inashirikiana na sehemu ya shughuli nyingine.

SEKSHENI YA 2:		
Utambulisho wa Hatari za Mazingira na Kijamii (E&S) kulingana na viwango vya Utendaji vya IFC 1 hadi 8:		
Mahitaji Yanayohusiana	Ndio/ Hapa na/H aihitaji	Mpango wa Usimamizi (Tafadhali toa taarifa za ziada kuhusu hatua zilizochukuliwa/zinazopaswa kuchukuliwa kupunguza/kudhibiti athari)
Viwango vya Utendaji 1: “Tathmini na Usimamizi wa Hatari na Athari za Mazingira na Kijamii.”		
(a) Je, kuna Sera ya E&S/ Mfumo wa Usimamizi upo?	Ndio	NFRA inasimamiwa na Wizara ya Kilimo ambayo ina Kitengo cha Usimamizi wa Mazingira kinachosimamia Mifumo ya Usimamizi wa Mazingira ya wizara kwa ujumla na taasisi zilizo chini ya Wizara hiyo kama vile NFRA. Mfumo wa Usimamizi wa Mazingira na Jamii (ESMS) wa Wizara ya Kilimo nchini Tanzania ni muundo ulioandaliwa ili kuingiza masuala ya mazingira na jamii katika miradi ya kilimo ili kuhakikisha uendelevu. Inahusisha kubaini na kutathmini hatari za mazingira na jamii, kutekeleza hatua za kupunguza madhara, na kufuatilia kwa kuendelea athari za shughuli za kilimo. ESMS inasisitiza ushirikiano wa wadau, hasa na jamii za maeneo husika, na kujenga uwezo wa wadau husika kutekeleza kinga za mazingira na kijamii. Pia inahakikisha utekelezaji wa sheria za kitaifa na kimataifa, ikiwa na lengo la kupunguza madhara mabaya kwa mazingira na jamii huku ikichochea mbinu za kilimo endelevu.
(b) Je, kuna mfumo/utaratibu wa kutambua, kutathmini na kusimamia hatari na athari za E&S?	Ndio	NFRA inasimamiwa na Wizara ya Kilimo ambayo ina Kitengo cha Usimamizi wa Mazingira kinachotathmini na kusimamia hatari za kimazingira zinazohusiana na shughuli za NFRA, ambacho kinashirikiana kwa karibu na mamlaka za serikali kama vile Baraza la Usimamizi wa Mazingira la Taifa (NEMC), Ofisi ya Waziri Mkuu - Kazi, Vijana, Ajira na Watu Wenye Ulemavu, na Shirika la Usalama na Afya Mahali pa Kazi (OSHA).

(c) Je, kuna Afisa wa E&S anayesimamia masuala ya E&S?	Ndio	Masuala ya Mazingira na Jamii (E&S) katika shughuli za NFRA yanasimamiwa na Kitengo cha Usimamizi wa Mazingira cha Wizara ya Kilimo. Zaidi ya hayo, katika ngazi ya tovuti, kila ghala lina Meneja wa Ubora wa Mazao na Meneja wa Maghala ambao husimamia ubora wa nafaka kila siku na kuhakikisha usimamizi wa masuala ya E&S katika vifaa kupitia shughuli kama vile usafi wa kila siku na usimamizi bora wa masuala mengine ya E&S.
(d) Je, kuna utaratibu wa kushirikiana na jamii za eneo husika (mfano: mfumo wa malalamiko, mpango wa ushirikiano wa wadau) ili kushughulikia malalamiko ya jamii? Ndio	Ndio	NFRA, kama taasisi ya serikali, inafuata Mfumo wa Malalamiko na Maoni ya Huduma za Umma ambao unajumuisha njia za kupokea maoni kama vile masanduku ya mapendekezo, namba za simu za bure, na mifumo ya mtandao kwa ajili ya kutoa malalamiko. Mfumo wa Malalamiko na Maoni ya Huduma za Umma unafanya kazi kwa kufuata kanuni na taratibu kama vile usawa, usiri, na utatuzi wa malalamiko kwa wakati unaofaa, na unapatikana kirahisi kwa wadau wote, na kuendana na Mfumo wa Malalamiko wa CRDB (GRM) na Mfumo wa Urejeshaji wa Maoni wa GCF (IRM).
(e) Je, kampuni ina Mpango wa Dharura?	Ndio	Shughuli za kuhifadhi za NFRA zinahitaji kuwa na mpango wa dharura wa chini kwa madhumuni kama vile wizi na majanga, ambapo hisa zinahifadhiwa na walinzi wa usalama na ushirikiano wa mashirika ya serikali, kama vile na Jeshi la Zimamoto na Uokoaji pamoja na vikosi vingine, unapatikana kwa ajili ya kushughulikia dharura.
Viwango vya Utendaji 2: “Shughuli za Kazi na Masharti ya Kazi.”		
(a) Kampuni ina wafanyakazi wangapi?		NFRA ina wafanyakazi wa serikali pamoja na wafanyakazi wa msimu wakati wa kuhifadhi nafaka, ambapo kila kituo kina Meneja wa Ubora wa Mazao na Meneja wa Maghala.

(b) Je, kuna Sera ya Rasilimali Watu (HR) inayopatana na sheria za kazi za kitaifa?	Ndio	NFRA ni shirika linalo chini ya Wizara ya Kilimo, na sera ya Rasilimali Watu inafuata na inatekelezwa kama ilivyoainishwa katika Sheria ya Ajira na Mahusiano ya Kazi (Sura 366 R.E. 2019). NFRA pia inazingatia kwa ukamilifu Sheria ya Makosa ya Kingono (Vipengele Maalum) Sura ya 16 (CAP 16) ya Sheria za Tanzania pamoja na sheria za kazi zinazolenga kuzuia unyanyasaji wa kingono, unyanyasaji, na dhuluma (SEAH) mahali pa kazi. Zaidi ya hayo, kwa mujibu wa sheria za Tanzania, inakatazwa kutoa ubaguzi katika ajira, ikiwa ni pamoja na masuala yanayohusiana na rangi, jinsia, ulemavu, na mwelekeo wa kijinsia. Sheria ya Fursa Sawia za Ajira (CAP. 366 R.E 2019) inaelezea sera kama hizi. Kanuni hizi zinawahusu waajiri wote wa Tanzania, ikiwemo NFRA, ili kuhakikisha utendaji usio na ubaguzi katika kuajiri, kupandisha vyeo, na matibabu kazini.
(c) Je, kuna sera na taratibu za kusimamia na kufuatilia utendaji wa wafanyakazi wa mikataba ya wahisani kuhusu masharti ya kazi?	Ndio	Mchakato wa ununuzi, uhifadhi, usimamizi, na usambazaji wa nafaka wa NFRA unahusisha wahusika wa tatu kama vile Vyama vya Ushirika vya Uuzaji wa Kilimo (AMCOS) na Vyama vya Ushirika vya Akiba na Mikopo (SACCOS). Wahusika hawa wa tatu wanasaidiwa na mashirika ya wafanyakazi na vyama vya wafanyakazi vinavyowakilisha maslahi yao, hali ya kazi, na mahusiano ya kazi, kulingana na Sheria ya Vyama vya Wafanyakazi (1998) na Sheria ya Fursa Sawia za Ajira (CAP. 366 R.E 2019) ambayo inasimamia kuanzishwa na utekelezaji wa vyama vya wafanyakazi nchini Tanzania.

(d) Je, kampuni imeanzisha mfumo wa malalamiko kwa wafanyakazi na wafanyakazi wa mikataba wa wahisani?	Ndio	NFRA, kama taasisi ya serikali, inafuata Mfumo wa Malalamiko na Maoni ya Huduma za Umma ambao unajumuisha njia za kupokea maoni kama vile masanduku ya mapendekezo, namba za simu za bure, na mifumo ya mtandao kwa ajili ya kutoa malalamiko, ikiwa ni pamoja na wafanyakazi wa mikataba wa wahusika wa tatu. Zaidi ya hayo, Mfumo wa Malalamiko na Maoni ya Huduma za Umma unafanya kazi kwa kufuata kanuni na taratibu kama vile usawa, usiri, na utatuzi wa malalamiko kwa wakati unaofaa, na unapatikana kirahisi kwa wadau wote, na kuendana na Mfumo wa Malalamiko wa CRDB (GRM) na Mfumo wa Urejeshaji wa Maoni wa GCF (IRM).
(e) Je, kampuni inawapa wafanyakazi wake mazingira salama na yenye afya?	Ndio	Wafanyakazi wa NFRA wanapatiwa vifaa vya kinga binafsi (PPE) na huduma za maji ya kunywa.
(f) Je, inapohitajika, kampuni inawapa wafanyakazi vifaa vya kinga binafsi (PPE) na kuwataka wavaa?	Ndio	Wafanyakazi wanapatiwa PPE katika maeneo ya kazi.
(g) Je, kampuni inafuata taratibu za Afya na Usalama kazini?	Ndio	NFRA ina vyeti vya OSHA vya mahali pa kazi kwa vituo vyote vinavyohusiana na uhifadhi vinane (8) na vinakaguliwa na OSHA mara kwa mara kulingana na Sheria ya OSHA ya 2003 na Kanuni za Usalama na Afya Mahali pa Kazi (Utawala wa Jumla) za 2015, Kifungu cha 12, kwa mujibu wa miongozo ya kufuata taratibu za Usalama na Afya Mahali pa Kazi.
(h) Je, kampuni inafuatilia na kuripoti viwango vya majeraha, magonjwa ya kazini, siku zilizopotea, na idadi ya vifo vya kazini? Tafadhali toa data za hivi karibuni.	Ndio	Hakuna matukio yaliyoripotiwa katika kipindi cha miaka miwili iliyopita na kama taasisi ya serikali, NFRA inakaguliwa mara kwa mara na OSHA kulingana na Sheria ya Usalama na Afya Kazini ya 2003 na Kanuni za Usalama na Afya Kazini (Utawala wa Jumla), 2015 Sehemu ya 12 kuhusu miongozo ya kufuata taratibu za Afya na Usalama kazini.
(i) Je, kampuni ina mipango ya mafunzo kwa wafanyakazi kuhusu Afya na Usalama kazini?	Ndio	NFRA hupokea mafunzo ya lazima kuhusu huduma ya kwanza na Wawakilishi wa Usalama na Afya kutoka kwa Mamlaka ya Usalama na Afya Kazini.

(j) Je, kampuni inahusika na ajira ya watoto au kazi za kulazimishwa (pamoja na mnyororo wa ugavi wa wateja wa mazao ya kilimo)?	Hapa na	Shughuli za NFRA ziko chini ya Wizara ya Kilimo na sera ya Rasilimali Watu inatekelezwa kulingana na Sheria ya Ajira na Mahusiano ya Kazi (Sura 366 R.E. 2019) ambayo katika Sehemu ya II Kifungu cha 5 na 6 inakataza vikali ajira ya watoto na kazi ya kulazimishwa. Zaidi ya hayo, NFRA kama taasisi ya serikali inazingatia kwa ukamilifu hii, kwani Tanzania ni sahihi wa mikataba ya kimataifa kama vile Mikataba ya Shirika la Kazi la Kimataifa (ILO) inayokataza ajira ya watoto na kazi ya kulazimishwa, ambayo imejumuishwa na kuingizwa katika Sheria ya Ajira na Mahusiano ya Kazi (Sura 366 R.E. 2019).
(k) Je, mkopaji anahusika katika biashara au shughuli ambapo wafanyakazi kwenye tovuti wanaweza kujeruhiwa vibaya au kuuwawa?	Ndio	Aina ya kazi ina hatari kama vile kubeba mizigo mizito, hata hivyo, kuna Taratibu za Usalama za kufuata, na zana za kupunguza uchovu wa wafanyakazi zinatumika kupunguza hatari.
Viwango vya Utendaji 3: “Ufanisi wa Rasilimali na Kuzuia Uchafuzi.”		
(a) Je, kampuni inatekeleza hatua za kuboresha ufanisi katika matumizi yake ya nishati, maji, malighafi na rasilimali nyingine na viingilio?	Ndio	Maghala hutumia umeme kutoka TANESCO na kutegemea maji kutoka kwa kampuni za usambazaji wa maji za kanda. Zaidi ya hayo, hakuna masuala, matukio, ukiukaji, au malalamiko yanayohusiana na matumizi ya rasilimali (kama vile maji na umeme).

(b) Je, kampuni inazalisha uchafuzi wa hewa, kioevu au takataka ngumu wakati wa ujenzi na/au awamu za uendeshaji? Ikiwa ndio tafadhali toa maelezo.	Ndio	Kuna taka ngumu (hasa mifuko ya hifadhi iliyoharibika) zinazozalika wakati wa kuhifadhi nafaka ambazo hus collected kwenye tovuti na kusafirishwa hadi maeneo ya kutupa. Zaidi ya hayo, nafaka zinazoonunuliwa katika vituo vya ununuzi husafirishwa hadi kwa vituo vya uhifadhi, ambapo inakaguliwa, inasafishwa, inabagwa kwenye mifuko ya kilo 90, inatandazwa, inafumigiwa kwa kutumia vidhibiti wadudu na kemikali za kilimo, kisha hifadhiwa. Ukaguzi katika maghala unafanyika mara kwa mara ili kuhakikisha kuwa hali ya nafaka inabaki kulingana na viwango na kwamba haitaathiriwi na mashambulizi ya wadudu na panya. Uwajibikaji wa ukaguzi wa mara kwa mara na kuchukua hatua za kurekebisha zinazohitajika uko kwa wafanyakazi wa udhibiti wa ubora.
(c) Je, kuna utaratibu wa kufuatilia hewa na maji ya utoaji? Tafadhali toa nakala ya ruhusa yoyote ya utoaji wa maji inayotolewa na mamlaka za mitaa.	Haihi tajiki	Aina ya shughuli hizi hazihusishi utoaji wa hewa au maji, hivyo ruhusa ya utoaji haihitajiki.
(d) Je, kuna utaratibu wa kuongoza uhifadhi, usimamizi, na utupaji wa taka ngumu (ikiwemo taka hatarishi ikiwa ipo) zinazotokana na biashara yake? Ikiwa ndiyo, tafadhali toa maelezo mafupi.		Shughuli za uhifadhi hazizalishi taka ngumu nyingi na taka zinazozalishwa haziwekwa katika maeneo ya ukusanyaji taka kwenye tovuti na kusafirishwa kwa maeneo ya kutupa taka pindi ujazo unapojaa.
(e) Je, tanki la uhifadhi la dizeli limewekwa na kinga ya ziada ya bund?	Haihi tajiki	Hakuna mabaki ya dizeli.
(f) Je, kuna utaratibu wa majibu katika kushughulikia mvujo au utoaji wa bahati mbaya?	Haihi tajiki	Hakuna mabaki ya dizeli.
Viwango vya Utendaji 4: “Afya ya Jamii, Usalama, na Ulinzi.”		

(a) Je, kuna jamii za mitaa zilizo karibu na vifaa vya kampuni na je, kampuni ina utaratibu wa kushughulikia masuala ya afya, usalama na ulinzi wa jamii katika muktadha wa shughuli zake?	Hapana	Shughuli za NFRA zinatekelezwa katika maghala ambayo hayapo karibu na jamii za maeneo ya karibu na/au miundombinu ya kibiashara ambayo inaweza kuathiriwa na vifaa vya uhifadhi kama vile vumbi, kelele/mguso, takataka, na mifumo ya kutolea maji taka.
(b) Je, kuna taratibu za usalama za kushughulikia kutolewa kwa vifaa hatarishi, usafirishaji na utupaji ili kuepuka au kupunguza athari za vifaa hivyo kwa jamii za mitaa?	Haihi tajiki	NFRA hutumia vidhibiti wadudu na kemikali za kilimo wakati wa mchakato wa kufumigia. Vifaa hivi vinaweza kuzingatiwa kama vifaa hatarishi. Kutolewa kwao, usafirishaji, na utupaji wake vinahitaji kusimamiwa kwa uangalifu ili kuepuka madhara yoyote kwa wafanyakazi, mazingira, na nafaka zilizohifadhiwa. Ili kusimamia vifaa hatarishi katika vituo vya hifadhi, NFRA inafanya lebo na kugawanya kemikali, hufanya ukaguzi wa mara kwa mara, na kudumisha uingizaji hewa wa kutosha, na vitendo hivi vyote vinasaidia kuzuia ajali na kuhakikisha usalama wa wafanyakazi na mazingira.
(c) Je, kuna walinzi wa silaha wanaotoa huduma za ulinzi kwenye vifaa?	Ndio	Kuna walinzi wa usalama wanaolinda hifadhi ya chakula kwani asili ya bidhaa zilizomo ni nyeti kwa wizi. Mtoaaji wa huduma za usalama ni SUMA JKT Guard Ltd (https://www.sumajktguard.co.tz/), ambao ni tawi la kiuchumi la Huduma ya Taifa ya Tanzania, na ambao wamefundishwa na kufuzu kwa kazi hiyo. Walinda usalama wa SUMA JKT katika maghala yanayohusiana wana jukumu la kusimamia upatikanaji wa majengo na kulinda wafanyakazi, wageni, na umma kwa kupitia doria za maeneo na kufanya ukaguzi wa usalama.
(d) Je, kuna mpango wa usimamizi wa usafiri wa magari kwa kushughulikia trafiki ya ziada inayohusiana na shughuli za kampuni?	Haihi tajiki	Shughuli zinazohusiana na ununuzi na uhifadhi wa nafaka.

(e) Je, mkopaji anahusishwa na biashara au shughuli ambayo ina uwezekano wa kuleta madhara kwa jamii inayozunguka? Ikiwa shughuli za mkopaji zinahusisha kemikali hatarishi ambazo zinaweza kumwagika, kutoa utoaji wa hewa sumu, kulipuka au kuchoma, kuanzisha au kujenga bwawa, kuajiri vikosi vya usalama, kuleta wafanyakazi wengi kutoka nje ya jamii, n.k., basi hii inaweza kuwa ni hatari/athari.	Hapa na	Shughuli za ununuzi na uhifadhi hazina tishio kwa jamii zinazozunguka kwa kuwa bidhaa zinapokuwa zimehudumiwa, zinawekwa katika hifadhi na hakuna mwingiliano na jamii kwa njia yoyote.
Viwango vya Utendaji 5: "Mambo ya Watu na Utawala wa Ardhi."		
(a) Je, kampuni ina miongozo ya usimamizi wa ardhi kwa kuhakikisha kwamba, kazi za kampuni hazibadili ufanisi wa matumizi ya ardhi, na hutunza haki na maslahi ya jamii na makundi ya kihistoria?	Ndio	Shughuli za NFRA zinahusisha ununuzi na uhifadhi wa nafaka ili kuimarisha usalama wa chakula nchini, na hii haijumuishi upatikaji wa ardhi kwa kulazimishwa, na ardhi ambapo vituo vya NFRA viko ina hatari ndogo ya upatikaji wa ardhi kwa kulazimishwa (haijawahi kutokea). Zaidi ya hayo, ardhi ambapo NFRA inafanya kazi inamilikiwa kisheria na NFRA na kupatikana kwa njia ya mkataba wa mteja anayekubali-kununuzi kwa mteja anayekubali, na imetolewa cheti cha umiliki (kilichojumuishwa katika ESIA zote nane) na Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi, na matumizi ya ardhi yamewekwa kwa madhumuni ya Hifadhi za Maghala, kundi la matumizi 'L' na madhumuni ya Viwanda, kundi la matumizi 'M', na aina ya matumizi (a) kama ilivyoainishwa katika Kanuni za Upangaji Miji na Vijiji (Makundi ya Matumizi), 1960 zilizorekebishwa mwaka 1993.

(b) Je, kampuni inakubaliana na masharti ya kupatia na kutoa fidia kwa wakazi wanaohamia ili kuepuka hatari yoyote katika mabadiliko ya matumizi ya ardhi?	Ndio	Shughuli za NFRA zinahusisha usimamizi wa mali ya ardhi chini ya Wizara ya Kilimo na sheria zinazohusu fidia na haki za wananchi.
(c) Je, kampuni imefichua taarifa zote muhimu, imewasiliana na watu na jamii zilizoathirika na imewezesha ushiriki wao wenye taarifa katika mchakato wa maamuzi kuhusu uhamishaji?	Haihi tajiki	
(d) Je, kampuni ilizingatia mbinu mbadala za kubuni ili kuepuka au kupunguza uhamishaji wa kiuchumi na kimwili?	Haihi tajiki	

(e) Je, mkopaji amepata ardhi katika miaka 5 iliyopita au anapanga kupata ardhi katika siku za usoni? Ikiwa ndiyo, je, mkopaji au mamlaka iliyoainishwa ina haki ya kutumia uhamishaji wa kisheria, hata kama mkataba wa mteja anayekubali-kununuzi kwa mteja anayekubali umefanyika au utafanyika? Ikiwa mkopaji hajaweza au hatapokea ardhi katika siku za karibuni, basi hii ni hatari ndogo. Ikiwa mkopaji amepata ardhi au anapanga kupokea katika siku za karibuni na ana uwezo wa kutumia uhamishaji, basi hatari inaweza kuwa kubwa.	Hapa na	Shughuli za NFRA zinahusisha ununuzi na uhifadhi wa nafaka ili kuimarisha usalama wa chakula nchini. Zaidi ya hayo, umiliki wa ardhi wa vituo vya sasa vinavyohusiana ni zaidi ya miaka mitano (5) na hati zote za umiliki zimejumuishwa katika viambatanisho vya ripoti za ESIA.
Viwango vya Utendaji 6: “Hifadhi ya Aina za Viumbe na Usimamizi Endelevu wa Rasilimali Asili.”		
(a) Je, shughuli za kampuni zinaathiri utofauti wa viumbe (biodiversity)?	Hapa na	Shughuli za NFRA zinahusisha ununuzi na uhifadhi wa nafaka kwa ajili ya kuboresha usalama wa chakula nchini na hazina athari kwa utofauti wa viumbe.
(b) Je, biashara inafanya kazi katika eneo lililolindwa kisheria? Ikiwa Ndio, hakikisha kuwa kampuni ina idhini zinazohitajika kufanya kazi katika eneo hilo.	Hapa na	Shughuli za NFRA zipo katika maghala ambayo hayako katika eneo lililolindwa kisheria.

(c) Je, kuna athari yoyote ya utofauti wa viumbe inayohusiana na mnyororo wa usambazaji? (mfano, mnyororo wa usambazaji wa bidhaa za kilimo).	Hapa na	NFRA katika shughuli zake haina athari za utofauti wa viumbe zinazohusiana na mnyororo wa thamani.
(d) Je, shughuli za mkopaji zinaweza kuathiri utofauti wa viumbe na/au huduma za mifumo ya ikolojia? Ikiwa mkopaji atakuwa akifuta ardhi kwa ajili ya ujenzi au yuko katika au karibu na Hifadhi ya Mkoa au Hifadhi ya Kitaifa, Eneo Lililohifadhiwa au eneo nyeti kijiografia (mfano, mto, mchangani, miamba ya matumbawe, msitu, nk.) basi kuna uwezekano kwamba kutakuwa na athari kwa utofauti wa viumbe au huduma za mifumo ya ikolojia. Ikiwa shughuli za mkopaji zitafanyika tu ndani ya kituo kilichopo tayari au kwenye ardhi ambayo tayari imesafishwa/imebadilishwa, basi hatari ni ndogo.	Hapa na	NFRA katika shughuli zake inafanya kazi na mashirika mengine ya serikali kama vile TFS na Wizara ya Maliasili na Utalii ili kuepuka kununua nafaka kutoka Hifadhi ya Kitaifa, Eneo Lililohifadhiwa au eneo nyeti kijiografia. Zaidi ya hayo, shughuli za NFRA zipo katika maghala ambayo hayako ndani au karibu na Hifadhi ya Mkoa, Hifadhi ya Kitaifa au Eneo Lililohifadhiwa au eneo nyeti kijiografia.
Viwango vya Utendaji 7: Watu wa Asili (IPs). Watu wa Asili ni jamii au vikundi vya watu wanaofanya kazi kwa desturi maalum, na wanaendelea na sifa za kijamii, kitamaduni, kiuchumi na kisiasa ambazo ni tofauti na zile za jamii kuu wanamoishi.		
Je, kuna Watu wa Asili (IPs) katika eneo la shughuli za mkopaji?	Hapa na	Hakuna watu wa asili katika eneo la karibu na maeneo ya uendeshaji ya NFRA katika Mikoa ya Manyara, Njombe, Songwe, Ruvuma, Shinyanga, Katavi, Rukwa na Dodoma.

Je, inawezekana kwamba watu wa asili wataathiriwa vibaya kutokana na shughuli za kampuni?	Hapa na	Hali hii haiwezekani kwani watu wa asili wanaopatikana Tanzania ni jamii zinazojihusisha hasa na uvuvi, uvuvi wa samaki, na ufugaji wa mifugo, na shughuli zao hazihusiani na shughuli za NFRA, hivyo hakuna nafaka zinazunuliwa kutoka kwa watu wa asili.
Viwango vya Utendaji 8: “Urithi wa Kitamaduni”		
(a) Je, mradi/shughuli za mkopaji zipo katika/karibu na maeneo ya urithi wa kitamaduni na miundombinu (mfano: Vitu vya kale, maeneo ya kihistoria, makaburi, na misitu mitakatifu)?	Hapa na	Hakuna maeneo yoyote ya urithi wa kitamaduni kama ilivyoainishwa na Wizara ya Rasilimali za Asili na Utalii, Divisheni ya Nadharia za Kale (AD 2018) yaliyopo ndani ya vituo vya hifadhi vilivyopendekezwa, na hakuna maeneo ya urithi wa kitamaduni yanayojulikana ya kimwili au kisasi katika vituo hivyo.
(b) Je, mkopaji atatumia urithi wa kitamaduni kibiashara?	Hapa na	Mkopaji anahifadhi tu nafaka.
Misitu/Kilimo Je, shughuli kuu za mkopaji ni uzalishaji wa moja kwa moja au ununuzi wa rasilimali za asili zinazohusisha misitu asilia, kilimo, ufugaji wa wanyama, kilimo cha majini, au uvuvi?	Hapa na	NFRA katika shughuli zake inakuza kilimo endelevu kinachosaidia kudumisha mnyororo wa uzalishaji ambao pia unahusisha ushirikiano na mashirika mengine ya serikali kama vile TFS na Wizara ya Rasilimali za Asili na Utalii ili kuepuka ununuzi wa nafaka kutoka maeneo ya kijiografia ambayo yako karibu na maeneo asilia na/au maeneo muhimu ya hifadhi.

(i) Je, uzalishaji kuu umeidhinishwa na kuthibitishwa kwa uhuru kwa kiwango cha kimataifa, kikanda, au cha kitaifa kilichotambuliwa? Ikiwa jibu ni hapana, basi hatari ni kubwa.	Ndio	Shughuli kuu za NFRA ni sehemu ya majukumu ya Wizara ya Kilimo na inafuata viwango vya Tanzania Bureau of Standards (TBS) vinavyohusiana na hifadhi ya chakula, kushughulikia, na uhakikisho wa ubora wa nafaka na bidhaa nyingine zilizohifadhiwa.
(ii) (Kwa mnyororo wa usambazaji wa kilimo) Je, mkopaji ananunua uzalishaji wa bidhaa kuu za kilimo kutoka eneo la kijiografia ambalo liko karibu na maeneo asilia na/au maeneo muhimu ya hifadhi? Ikiwa jibu ni ndiyo, basi hatari ni kubwa.	Hapana	NFRA katika shughuli zake inakuza mnyororo endelevu wa usambazaji wa kilimo wa mistari ya uzalishaji kupitia ushirikiano na mashirika mengine ya serikali kama vile Shirika la Huduma za Misitu la Tanzania (TFS) na Wizara ya Rasilimali za Asili na Utalii ili kuepuka ununuzi wa nafaka kutoka maeneo ya kijiografia ambayo yako karibu na maeneo asilia na/au maeneo muhimu ya hifadhi.

SEHEMU YA 3:

Hitimisho la Kategorishaji la Hatari za Mazingira na Kijamii:

3.1 Kategoria ya Hatari za Mazingira na Jamii Mradi ni Kategoria B

3.2 Sababu za Kuwekwa katika Kategoria:

1. Shughuli za mradi zinajiunga na aina ya Kategoria C kama ilivyoainishwa katika Sheria ya Usimamizi wa Mazingira (Sura 191) katika Kanuni za Usimamizi wa Mazingira (Tathmini ya Athari za Mazingira na Ukaguzi) (Marekebisho) ya 2018, kwani inahusisha Uhifadhi wa Nafaka baada ya Kuvuna, na
2. Hata hivyo, kulingana na Shirika la Fedha la Kimataifa (IFC), shirika linatoa orodha ya makategoria kulingana na ukubwa wa athari za hatari za Mazingira na Jamii (E&S) na hatua za kupunguza athari zilizowekwa. Kulingana na tathmini ya ESDD dhidi ya Viwango vya IFC (PSSs), shughuli za mradi ndani ya vituo vinavyohusiana ni Kategoria B..

Kwa kumalizia, athari za mazingira na kijamii zinazotokana na shughuli za NFRA kwa jumla ni za kipekee kwa maeneo, nyingi ni za kurekebishika, na rahisi kupunguzika kwani zinahusisha pekee ununuzi na uhifadhi wa nafaka. Zaidi ya hayo, athari zote hasi zinazoweza kutokea ambazo zimetambuliwa kupitia tathmini ya ESDD zinaweza kupunguzika ili kupunguza uzito na umuhimu wake hadi viwango vinavyokubalika au kwa kutumia mifumo ya udhibiti wa usimamizi. Athari hasi zinazohusiana zimepunguziliwa mbali hasa kwa kupitia mbinu bora za usimamizi, taratibu za usalama na za dharura. Kutekeleza hatua za kupunguza athari zinazopendekezwa kutakuza uimara wa mazingira wa mradi. Kwa hiyo, inahitimishwa kuwa utekelezaji wa ununuzi na uhifadhi wa nafaka hautaathiriwa na athari mbaya endapo hatua za kupunguza athari zilizopendekezwa zitatekelezwa ipasavyo na kwa wakati, jambo linalofanya shughuli hizi kuwa za Kati (Kategoria B).

3.3 Kamilisha yafuatayo:

	Ndiy o/Ha pana/ Haihi taji	Taarifa Zaidi/Hali/Maelezo
Je, Cheti cha EIA kutoka NEMC kinapatikana? (ambatanisha nakala pamoja na masharti yake ya jumla na maalum.)	Ndio	NFRA ina vyeti vya EIA kwa vituo vya hifadhi vinavyohusiana vinane ambavyo vinavyoendesha, na sasa inahitaji fedha kununua nafaka na kuzihifadhi katika vituo hivyo.
Je, cheti cha OSHA kinapatikana? (Ambatanisha na masharti ikiwa yapo).	Ndio	NFRA ina vyeti vya OSHA kwa vituo vya hifadhi vinavyohusiana vinane ambavyo wanavyovifanya kazi, na sasa wanahitaji fedha kununua nafaka na kuzihifadhi katika vituo hivyo.

Ripoti za EIA zinapatikana. (Ambatanisha na Sehemu ya EMP/ESMP).	Ndio	Toleo la cheti cha EIA ni matokeo ya kuwasilisha ripoti ya ESIA kwa NEMC na ripoti hizo zinapatikana kwa vituo vya hifadhi vinavyohusiana vinane.
Je, mradi una ridhaa ya mapema na iliyo wazi kutoka kwa jamii inayozunguka?	Ndio	Hii ni hatua ya lazima kabla ya kutolewa kwa cheti cha EIA.

Hitimisho:

Athari za mazingira na kijamii zinazotokana na shughuli za NFRA kwa jumla ni za kipekee kwa maeneo, nyingi ni za kurekebisha, na rahisi kupunguzika kwani zinahusisha pekee ununuzi na uhifadhi wa nafaka. Zaidi ya hayo, athari zote hasi zinazoweza kutokea ambazo zimetambuliwa kupitia tathmini ya ESDD zinaweza kupunguzika ili kupunguza uzito na umuhimu wake hadi viwango vinavyokubalika au kwa kutumia mifumo ya udhibiti wa usimamizi. Athari hasi zinazohusiana zimepunguziliwa mbali hasa kwa kupitia mbinu bora za usimamizi, taratibu za usalama na za dharura. Kutekeleza hatua za kupunguza athari zinazopendekezwa kutakuza uimara wa mazingira wa mradi. Kwa hiyo, inahitimishwa kuwa utekelezaji wa ununuzi na uhifadhi wa nafaka hautaathiriwa na athari mbaya endapo hatua za kupunguza athari zilizopendekezwa zitatekelezwa ipasavyo na kwa wakati.

Hivyo, tathmini hii inasisitiza umuhimu wa ushirikiano endelevu, mifumo ya usimamizi inayoweza kubadilika, na hatua za mapema za kupunguza hatari ili kuhakikisha matokeo endelevu ya mradi kama vile shughuli za NFRA zinazohusisha uhifadhi wa nafaka baada ya kuvuna, ambayo inapambana na upotevu wa mazao baada ya kuvuna. Mradi umehadhuriwa kulingana na Viwango vya Utendaji vya IFC (PS) 1-4, ikizingatia Tathmini na Usimamizi wa Hatari za Mazingira na Jamii na Athari (PS 1), Masharti ya Kazi na Mazingira ya Kazi (PS 2), Ufanisi wa Rasilimali na Kinga ya Uchafuzi (PS 3), na Afya ya Jamii, Usalama, na Usalama (PS 4). Matokeo yanaonyesha kuwa ingawa mradi unaendana na baadhi ya mahitaji, kuna maeneo maalum yanayohitaji umakini wa ziada ili kutosheleza kikamilifu viwango vya kitaifa na kimataifa (PS 1-8).

Kwa ajili ya IFC PS 1, NFRA inachukua Mfumo wa Usimamizi wa Mazingira na Jamii (ESMS) wa Wizara ya Kilimo nchini Tanzania, ambao umeundwa kuingiza masuala ya mazingira na kijamii katika miradi ya kilimo ili kuhakikisha uendelevu. Inahusisha kutambua na kutathmini hatari za mazingira na kijamii, kutekeleza hatua za kupunguza athari, na kufuatilia kwaendelea athari za shughuli za kilimo. ESMS inasisitiza ushirikiano na wadau, hasa na jamii za mitaa, na inajenga uwezo wa wadau husika kutekeleza kinga za mazingira na kijamii. Pia inahakikisha utii wa sheria za kitaifa na kimataifa, ikilenga kupunguza athari hasi kwa mazingira na jamii wakati ikikuza mbinu za kilimo endelevu.

Zaidi ya hayo, kuhusu tathmini ya ununuzi, uhifadhi/utawala, na usambazaji wa nafaka na NFRA, inapaswa kutambuliwa kwamba NFRA inahakikisha fidia ya haki kwa wakulima kwa kuweka bei za chini kwa mazao fulani, kama vile mahindi, wakati wa msimu wa mavuno. Hii inazuia unyonyaji na watu wa kati na inawasaidia wakulima kuepuka kuuza kwa hasara.

Aidha, NFRA inahakikisha malipo ya wakati kwa wakulima baada ya nafaka zao kununuliwa, kuboresha mtiririko wao wa fedha na kuwasaidia kutimiza ahadi za kifedha na kujiandaa kwa msimu mwingine wa kupanda. Ili kuboresha mchakato wa ununuzi na kupunguza vikwazo vya kijiografia, NFRA imeanzisha ofisi za ununuzi za mikoa na wilaya, kuhakikisha kwamba wakulima hawanyonywi na wafanyabiashara wa mbali. NFRA pia inawajulisha wadau kuhusu shughuli zote kupitia tovuti yake ya [Mwanzo |Wakala wa Taifa wa Hifadhi ya Chakula](#) na kupitia ofisi zote, na NFRA hushirikiana na wadau kupitia njia mbalimbali, ikiwa ni pamoja na mashauriano, ushirikiano, kampeni za uhamasishaji wa umma, na mifumo ya kurejesha maoni. Hii inahakikisha kuwa mfumo wa hifadhi ya chakula ni wa ufanisi, wazi, na unajibu kwa mahitaji ya watu, pamoja na malengo ya jumla ya usalama wa chakula wa kitaifa.

Ushirikiano na wadau ni muhimu kwa uwezo wa NFRA kusimamia hifadhi ya chakula kwa ufanisi na kujibu haraka kwa dharura za chakula nchini Tanzania. Zaidi ya hayo, katika kiwango cha tovuti, kila ghala lina Meneja wa Ubora wa Mazao na Meneja wa Hifadhi ambao husimamia ubora wa nafaka kila siku na kuhakikisha usimamizi wa E&S wa vituo kupitia shughuli kama vile usafi wa kila siku na utunzaji bora wa masuala mengine ya E&S. Vilevile, wanapata mwongozo kutoka kwa Kitengo cha Usimamizi wa Mazingira cha Wizara ya Kilimo.

Kwa upande wa kazi na masharti ya kazi, NFRA inazingatia mifumo ya kisheria ya Tanzania iliyoungwa kukuza haki na kulinda haki za wafanyakazi. Hii ni pamoja na sera za kupinga ubaguzi na usawa wa fursa zinazozuia upendeleo kulingana na rangi, jinsia, ulemavu, na mwelekeo wa kijinsia, na kuhakikisha mbinu jumuishi katika kuajiri na kukuza wafanyakazi. NFRA pia inazingatia sheria za kitaifa (ambazo zinaendana na mpango wa ESMF na mahitaji ya GCF ESS/IFC PS 2), kama vile Sheria ya Makosa ya Kimapenzi (Masharti Maalum) ya Tanzania, CAP 16, ili kushughulikia na kuzuia unyonyaji wa kijinsia, unyanyasaji, na udhalilishaji (SEAH) mahali pa kazi.

Zaidi ya hayo, shirika linatii viwango vya kimataifa na sheria za kitaifa zinazopiga marufuku ajira ya watoto na kazi ya kulazimishwa, kama inavyoelezwa katika Sheria ya Mahusiano ya Ajira na Kazi. Wafanyakazi ndani ya NFRA wanasaidiwa na vyama vya wafanyakazi vinavyoshughulikia haki zao, masharti ya kazi, na mahusiano ya kazi, yote yakiwa sambamba na Sheria ya Vyama vya Wafanyakazi, kuhakikisha kwamba sauti za wafanyakazi zinasikika na kulindwa. Aidha, serikali ya Tanzania ilitoa miongozo ya kitaifa ya kushughulikia malalamiko katika huduma za umma mwaka 2012 ([sw-1694594259-MWONGOZO WA USHUGHULIKIAJI WA MREJESHO WA WANANCHI KUHUSU HUDUMA ZINAZOTOLEWA NA SERIKALI-2023.pdf](#)). Mfumo wa Malalamiko na Maoni ya Huduma za Umma unatekelezwa kwa misingi na taratibu kama vile usawa, siri, na utatuzi wa haraka wa malalamiko, na unapatikana kwa urahisi kwa wadau wote, ambao unalingana na CRDB GRM na GCF IRM.

Kwa ufanisi wa rasilimali na kinga ya uchafuzi, hakuna masuala, matukio, kutozingatia, viwango vya juu, au malalamiko yanayohusiana na matumizi ya rasilimali (kama vile maji na umeme), uzalishaji wa taka, au usimamizi wa taka za kemikali katika vituo vya hifadhi. Aidha, hakuna wasiwasi wowote kuhusu vumbi, kelele, au mizunguko. Shughuli za uhifadhi zinazingatia mbinu husika, na ukaguzi wa mara kwa mara unahakikisha kuwa hali ya nafaka inakubaliana na vigezo na kwamba haziathiriwi na wadudu. Taka, ikiwa ni pamoja na mifuko ya hifadhi iliyovunjika, inasimamiwa ipasavyo na kutupwa, na hakuna utoaji wa hewa unaohusika, hivyo kuondoa haja ya vibali vya utoaji.

Hivyo, hakuna malalamiko au matukio yaliyoripotiwa kuhusiana na nyanja hizi za mazingira, ikionyesha ufanisi wa mbinu za usimamizi zilizopo na kujitolea kwa kutunza viwango vya juu vya mazingira. Ufuatiliaji wa mara kwa mara na kuzingatia mbinu bora za usimamizi kunahakikisha kuwa vituo vya hifadhi vinafanya kazi kwa ufanisi na kwa njia endelevu.

Kwa upande wa afya, usalama na usalama wa jamii, shughuli za NFRA zinahusu maghala ambayo hayako karibu na jamii za mitaa au shughuli za kibiashara ambazo zinaweza kuathiriwa na kituo cha hifadhi kama vile vumbi, kelele/mizunguko, taka na utoaji wa majitaka. Hata hivyo, NFRA inatumia vifumiko wakati wa mchakato wa kufumua. Vitu hivi vinaweza kuonekana kama vifaa hatari. Utoaji, usafirishaji, na utupaji wake unahitaji kusimamiwa kwa uangalifu ili kuepuka madhara kwa wafanyakazi, mazingira, na nafaka zilizohifadhiwa. Ili kusimamia vifaa hatari katika vituo vya hifadhi, NFRA inatimiza uwekaji alama na kutenganisha kemikali, inafanya ukaguzi wa mara kwa mara, inahakikisha uingizaji hewa wa kutosha, na mbinu hizi zote husaidia kuzuia ajali na kuhakikisha usalama wa wafanyakazi na mazingira.

Zaidi ya hayo, kuna wahudumu wa usalama waliowekwa ili kulinda hifadhi ya chakula kutokana na hatari kubwa ya wizi inayohusiana na bidhaa zinazohifadhiwa ndani. Huduma za usalama zinatolewa na SUMA JKT (<https://www.sumajktguard.co.tz/>), tawi la kiuchumi la Huduma ya Taifa ya Tanzania, ambalo lina wafanyakazi waliopatiwa mafunzo ya kitaalamu na walio na sifa zinazohitajika kwa jukumu hilo. Walinzi wa SUMA JKT katika maghala husika wanawajibika kusimamia upatikanaji wa majengo na kulinda wafanyakazi, wageni, na umma kwa kutembea kwenye maeneo ya hifadhi na kufanya ukaguzi wa usalama.

Lakini kwa kuwa kuna maghala na vituo vya hifadhi vinavyohusiana na shughuli hii, benki imeona ni muhimu kuthibitisha upatikanaji wa vyeti vya EIA ili kuangalia ikiwa kuna uzingatiaji wa sheria za kitaifa na kuthibitisha asili, ukubwa, na eneo la vituo vya hifadhi vinavyohusiana (Fedha za GCF hazitatumika kujenga maghala mapya au kupanua vituo vya hifadhi vilivyopo na/au kupanua meli ya usafiri ya sasa). Vyeti hivi vinatoa masharti yaliyowekwa na NEMC kwa NFRA ili kuzingatia, miongoni mwa masharti mengine, mpango wa usimamizi wa mazingira na jamii (E&S) kwa ajili ya kupunguza hatari za E&S zinazoweza kutokea ambazo zimebainishwa. Vyeti hivi vinahusisha maeneo ya mikoa 8 ambayo NFRA inataka kununua na kuhifadhi nafaka kutoka kwa fedha za GCF, yaani, Manyara, Katavi, Songwe, Shinyanga, Ruvuma, Dodoma, Njombe, na Rukwa. Kulingana na Ripoti za ESIA za vituo hivi vya hifadhi, vituo vyote vya hifadhi viko katika maeneo ya viwanda na na taarifa za msingi zimejumuishwa katika ripoti.

Zaidi ya hayo, NFRA kwa sasa ina hatua za kupunguza athari ambapo inasimamiwa na Wizara ya Kilimo ambayo ina Kitengo cha Usimamizi wa Mazingira kinachosimamia mifumo ya Usimamizi wa Mazingira. Pia, inasimamiwa katika shughuli zake na Sheria ya Ajira na Mahusiano ya Kazi (CAP. 366 R.E. 2019) ambayo inaboresha hali za kazi na kazi. Kuhusu ufanisi wa rasilimali na kinga ya uchafuzi, NFRA hutumia umeme kutoka TANESCO na inategemea maji kutoka kwa makampuni ya ugavi wa maji ya kanda na ina uzalishaji mdogo wa taka kwani taka katika vituo vya hifadhi ni mifuko ya kubeba iliyovunjika. Aidha, shughuli za ununuzi na uhifadhi hazina tishio kwa jamii za jirani kwani bidhaa zinapokuwa zimepatikana, zinawekwa kwenye hifadhi na hakuna mwingiliano na jamii kwa njia yoyote kwani vituo vya hifadhi vinavyohusiana vinane (8) viko katika maeneo yaliyotengwa kwa ajili ya matumizi ya viwanda.

Mapendekezo:

1. Kuimarisha Mifumo ya Usimamizi wa Mazingira na Kijamii (PS 1)

Ili kufuata viwango vya IFC Performance Standard 1, NFRA inapaswa kuboresha Mfumo wake wa Usimamizi wa Mazingira na Kijamii (ESMS) kwa kufanya ukaguzi wa mara kwa mara wa hali ya mazingira na sampuli za mikono ambazo zitasaidia katika kufuatilia ubora wa nafaka na hali ya mazingira ili kutathmini na kusimamia hatari za kimazingira kwa ufanisi. Kuimarisha programu za mafunzo kwa Mameneja wa Ubona wa Mazao na Mameneja wa Maghala kuhusu viwango vya kisasa vya mazingira na usalama kutahakikisha ufanisi mkubwa na ufuatiliaji wa utekelezaji. Kuongeza ushirikiano wa karibu na mashirika ya serikali, kama vile Kikosi cha Zimamoto na Uokoaji na vikosi vingine vya usalama, kutaimarisha uwezo wa NFRA wa kujibu dharura kwa ufanisi. Kwa kutekeleza hatua hizi, NFRA inaweza kuhakikisha usalama, ubora, na uendeleu wa shughuli zake za uhifadhi na usambazaji wa nafaka, kulingana na IFC Performance Standard 1 na kuboresha mfumo wa kushughulikia malalamiko kwa wadau wote ikiwemo GRM ya CRDB Bank Plc na GCF IRM.

2. Kuimarisha Mazoea ya Kazi (PS 2)

Ili kuepuka hatari zinazoweza kutokea zinazohusiana na kazi na hali za kazi, NFRA inapaswa kuongeza ufahamu na mafunzo kwa kufanya vikao vya mara kwa mara kwa wafanyakazi, wasimamizi, na wakandarasi wa tatu kuhusu sera za kuzuia ubaguzi, unyanyasaji wa kijinsia, matumizi mabaya, na unyanyasaji (SEAH), kuhakikisha uelewa kamili na utekelezaji wa sera hizo. Vikao hivi vya mafunzo vinapaswa kutolewa kila wakati ili kukabiliana na changamoto zinazojitokeza. Kuimarisha mifumo ya ndani ya ufuatiliaji pia ni muhimu, kwa ukaguzi wa mara kwa mara na ukaguzi ili kuhakikisha utekelezaji wa sheria za kazi, hasa kuhusu ajira ya watoto, ajira ya kulazimishwa, na fursa sawa.

Zaidi ya hayo, NFRA inapaswa kuendelea kusaidia mashirika ya wafanyakazi na vyama vya wafanyakazi ili kuwapa wafanyakazi uwezo wa kutoa wasiwasi wao bila hofu ya kulipiza kisasi, huku ikitengeneza mifumo wazi ya malalamiko kwa ajili ya kutatua masuala ya kazi kwa haraka. Ni muhimu pia kwa shirika kupitia na kuboresha sera zake za ndani kila wakati ili kuendana na mabadiliko katika viwango vya kazi vya kitaifa na kimataifa, ikiwa ni pamoja na wale wanaohusu kuzuia ubaguzi, SEAH, ajira ya watoto, na ajira ya kulazimishwa. Vilevile, kuhakikisha kuwa kuna njia za kuripoti kwa uwazi, za siri, na salama kwa wafanyakazi ili kuripoti ukiukwaji kutasaidia kulinda haki zao na kupunguza hatari.

Hatimaye, kushirikiana na wadau wa nje kama vile mashirika ya haki za wafanyakazi, mashirika ya serikali, na taasisi za kimataifa kutatoa maarifa muhimu kuhusu mazoea bora, na kusaidia NFRA kuboresha hali ya kazi na kupunguza hatari zinazohusiana na kazi. Kwa kutekeleza hatua hizi, NFRA inaweza kukuza mazingira ya kazi salama, haki, na yenye usawa kwa wafanyakazi wake wote.

3. Kukuza Ufanisi wa Rasilimali na Kuzuia Uchafuzi (PS 3)

Ili kuboresha na kudumisha viwango vyake vya juu vya mazingira, NFRA inaweza kuzingatia kutekeleza mifumo ya ufuatiliaji wa mara kwa mara kwa ufanisi wa rasilimali, usimamizi wa taka, na athari za mazingira, ambayo itasaidia kugundua mapema masuala yanayoweza kutokea kabla ya kujitokeza. Hii inaweza kujumuisha kufuatilia matumizi ya maji na nishati, pamoja na uzalishaji na utupaji wa taka. Ukaguzi wa mara kwa mara wa utunzaji na uhifadhi wa kemikali pia unaweza kuhakikisha kuwa mazoea bora yanafuatwa kila wakati. Zaidi ya hayo, NFRA inaweza kuwekeza katika mafunzo na programu za ufahamu kwa wafanyakazi ili kuhakikisha kuwa wafanyakazi wanajua na wanafuata kanuni za kisasa za mazingira na mazoea endelevu, na kuhamasisha utamaduni wa utunzaji wa mazingira. Kuendelea kuhusiana na wadau, ikiwa ni pamoja na jamii za karibu na mashirika ya udhibiti, kutaimarisha uwazi na kuhakikisha ahadi ya kudumu kwa uendelevu na kuzuia uchafuzi.

4. Kulinda Afya na Usalama wa Jamii (PS 4)

Ingawa NFRA imetekeleza hatua kadhaa za usalama, kama vile kuweka lebo, kugawanya kemikali, kufanya ukaguzi wa mara kwa mara, na kudumisha uingizaji hewa wa kutosha wakati wa fumigating, inapendekezwa kuboresha ufuatiliaji wa fumigants ili kuepuka kutolewa kwa kemikali hatarishi hewani. Zaidi ya hayo, NFRA inaweza kufaidika na program za ushirikiano na uhamasishaji kwa jamii ili kuelimisha watu wa maeneo ya karibu kuhusu hatari za fumigating na hatua za usalama zilizowekwa, hata kama maghala hayako karibu na jamii. Kuboresha zaidi itifaki za matibabu ya maji machafu na mifumo endelevu ya utupaji wa taka inapaswa kuzingatiwa, pamoja na ukaguzi wa mara kwa mara wa mazingira ili kupunguza hatari zinazoweza kutokea. Mwishowe, NFRA inapaswa kudumisha mipango kamili ya majibu ya dharura kwa ajili ya kushughulikia kemikali hatarishi ili kuhakikisha usalama wa wafanyakazi, mazingira, na maeneo yanayozunguka.

Utekelezaji wa mapendekezo haya utaiwezesha NFRA kupunguza hatari na kuhakikisha uendelevu wa mazingira na kijamii katika shughuli zake na kupanua utendaji wa Mazingira na Jamii wa NFRA kwa kiwango cha kitaifa ambapo shughuli zake zinasaidia kuboresha hali ya usalama wa chakula nchini Tanzania. Aidha, ili kufuatilia kwa ufanisi utendaji wa mazingira na kijamii na kutii vigezo, CRDB Bank Plc ilifanya uchunguzi wa due diligence na itaripoti mara kwa mara, kufanya ukaguzi wa tovuti, kuhusiana na wadau na kuunda mfumo wazi wa hatua za ukarabati ili benki iwe na ufahamu na kupewa taarifa kwa wakati kwamba NFRA inafikia malengo ya uendelevu wa mazingira na viwango vya uwajibikaji wa kijamii, hatimaye kuchangia mafanikio na uendelevu wa ufadhili wa GCF.

Plan ya Hatua

S/No	Hatua	Lengo	Kile kinachotarajiwa	Wajibu	Ratiba
1	NFRA kushughulikia malalamiko yote yaliyotolewa na mdau yeyote na kuripoti malalamiko yote yaliyoandikishwa kwa CRDB Bank Plc.	Kupatana na Mfumo wa Utatuzi wa Malalamiko wa NFRA na Mfumo wa Utatuzi wa Malalamiko wa CRDB Bank Plc na GCF IRM.	Malalamiko yote yaliyotolewa na wadau yameshughulikiwa na mchakato wa kuridhisha malalamiko wa NFRA umefananishwa na mchakato wa kuridhisha malalamiko wa CRDB Bank Plc, na taarifa kuhusu GCF IRM (Mekanizimu Huru ya Kuridhisha Malalamiko ya Mfuko wa Tabianchi wa Kijani) imetolewa kwa wadau.	NFRA	Inayoendelea kwa muda wote wa huduma.
2	Kutekeleza ushirikiano na wadau kwa wadau wote.	Utekelezaji wa mpango wa ushirikiano na wadau ili kuhakikisha kwamba wadau wote wanapata taarifa na wasiwasi wao unazingatiwa.	Madhumuni ya mashauriano, ushirikiano, kampeni za uhamasishaji wa umma, na mifumo ya kurejesha maoni.	NFRA (EE) na Benki ya CRDB Plc (AE)	Inayoendelea kwa muda wote wa huduma.
3	NFRA kuripoti matukio yoyote katika maeneo ya kazi na kutekeleza taratibu za usalama.	Kufuatilia na kuripoti viwango vya majeraha, magonjwa ya kazi, siku zilizopotea, na idadi ya vituo vya kazi vilivyohusiana.	Ripoti za matukio.	NFRA	Inayoendelea kwa muda wote wa huduma.
4	NFRA kuendelea kufundisha wafanyakazi juu ya taratibu za afya na usalama.	Kuwapatia wafanyakazi maarifa muhimu kuhusu afya na usalama.	Mafunzo ya OSHA juu ya Msaada wa Kwanza.	NFRA	Inayoendelea kwa muda wote wa huduma.
5	NFRA kusimamia taka zote zinazotokana na shughuli za hifadhi.	Mbinu za kudhibiti uchafuzi na usimamizi wa taka ili kupunguza athari za mazingira zinazoweza kutokea kutokana na kutawanyika kwa taka ngumu.	Ukusanyaji wa taka kwenye tovuti katika vituo vyote vinavyohusiana.	NFRA	Inayoendelea kwa muda wote wa huduma.

S/No	Hatua	Lengo	Kile kinachotarajiwa	Wajibu	Ratiba
6	NFRA kuwa na Mpango wa Majibu ya Dharura.	Kuwa na mpango wa kimkakati wa kukabiliana na hali za dharura.	Kulingana na mamlaka za serikali za mitaa, Kikosi cha Zimamoto na Uokoaji na Jeshi la Polisi katika maeneo ya vituo vinavyohusiana.	NFRA	Inayoendelea kwa muda wote wa huduma.
7	NFRA kudumisha leseni zote muhimu.	Kufuata sheria na kanuni za kitaifa na kimataifa.	Vyeti vya uthibitisho vya sasa/leseni.	NFRA	Inayoendelea kwa muda wote wa huduma.

Iliyotayarishwa na:

J. Dautan

Joseph Ishimwe

Mtaalamu Mwandamizi wa Usimamizi wa Mazingira na Jamii

26/11/2024

Iliyokaguliwa na:

Stanley Kinemelo

Stanley Kinemelo

Meneja Mwandamizi wa Mradi wa SF

28/11/2024